

Langs Veldkruis en Holle Weg

Wandel Zoekpagina

Lengte

14 km

Start- en eindpunt

station Sijpvel
Stationsstraat
Sijpvel

Openbaar vervoer

Bus 47 Arriva Gulpen -
Kerkrade, Bushalte
Oranjeplein, 6369 VD
Sijpvel. Door de
Stationstraat 350 meter naar
vertretpunt Station
Sijpvel -ZLSM

Parkeren

Station Sijpvel -
ZLSM, Stationstraat 20, 6369
VJ Sijpvel

Horeca

brasserie Shoko
Markt 2
6369 AH Sijpvel

Bernardushoeve
Mingersborg 20-22
6367 JX Voerendaal-
Mingersborg

herberg Bie de Tantes
Wittemerweg 29
6287 AA Eys

Brasserie Perron2,
Stationstraat 20, 6369 VJ
Sijpvel. Beperkt open!

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

17-01-2023

Zuid - Limburg

Deze rondwandeling voert door het typisch Zuid-Limburgse Heuvelland in de omgeving van Sijpvel, Bosschenhuizen, Trintelen, Eijs en Wahlwiller. We wandelen rondom het beekdal van de Eyserbeek over het Plateau van Ubachsberg en het Plateau van Baneheide met verrassend klimmetjes en steile afdalingen! De dagwandeling vertrekt vanaf het Station Sijpvel, waar de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (Z.L.S.M.) een toeristische stoomtreindienst exploiteert. Over de Eyserbeek en langs 'De Auw Meule' gaat de route naar het gehucht Bosschenhuizen. Een klimmetje brengt ons naar het Plateau van Ubachsberg met natuurgebied Vrouwenheide. Langs Nederlands hoogst gelegen beltmolen 'Op De Vrouwenheide' komen we bij Herberg Bernardushoeve in het gehucht Mingersberg, waar we door het Bosveld naar het buurtschap Trintelen wandelen. Nu dalen we door het akkerland langs graften en steile holle weg af naar Eijs. In Herberg 'Bie de Tantes' is het goed toeven! Vanaf de St. Agathakerk gaan we over de Eyserbeek en het Miljoenenlijntje en klimmen we uit het dal naar de Kruisberg. Een steile afdaling voert in de richting van Wahlwiller, vanwaar we over het Plateau van Baneheide en langs het Miljoenenlijntje terugkeren naar Station Sijpvel.

Routebeschrijving

1 We starten vanaf het station Simpelveld waar de route aan de overzijde van de Stationstraat door een smal steegje, het Vinkebergske, tamelijk steil tussen twee huizen door naar de Irmstraat gaat. Hier wandelen we naar links en volgen de Irmstraat, die overgaat in de St. Nicolaasstraat, tot op de kruising met de St. Nicolaasbergweg en de Oude Molenstraat. We slaan rechtsaf en komen verderop in het beekdal van de Eyserbeek. We steken de Eyserbeek over en houden rechts aan de Oude Molenstraat in langs de 'Auw Meule', een voormalige oude watermolen en nu een monument. De route klimt uit het beekdal van de Eyserbeek tot aan het wegwijkpunt aan de linkerkant. We kiezen we linksaf de holle weg, die ons naar het Plateau van Ubachsberg leidt. Deze Kondeleweg leidt ons door het open landschap met uitgestrekte akkers en vergezichten naar het zuidwesten over het dal van de Eyserbeek. Op de T-splitsing wandelen we naar rechts over de veldweg (Raffelsbergerweg) en bereiken aan het einde op deze kruising bij het veldkruis het buurtschap Bosschenhuizen, een gehucht tussen Simpelveld en Trintelen. Naar links klimt het asfalt langs enkele in Kunradersteen zijn opgetrokken Limburgse woonboerderijen, tot aan het kleine pleintje midden in de buurtschap. Op een T-splitsing staat een kapelletje gewijd aan het H. Hart. De route gaat bij het kapelletje rechtsaf de Weegerweg in. Deze klimt het buurtschap uit en na het laatste huis nemen we in de bocht naar rechts het voetpad rechtdoor langs het prikkeldraad. Na de rustbank komen we op de onverharde Trintelerbosweg, die we volgen tot op de kruising Vrouwenheide, Veeweg en Weg door het Boschveld. Een veldkruis siert deze splitsing van wegen.

2 We staan nu op het Plateau van Ubachsberg bij 'Vrouwenheide', de hoogste heuveltop, die volledig op Nederlandse bodem ligt. De route gaat linksaf en we passeren even verderop de met 216 meter boven NAP hoogstgelegen molen van Nederland, de monumentale korenmolen 'Op de Vrouwenheide' uit 1857. Voorbij de molen 'Op de

Vrouwenheide' komen we in het buurtschap Mingersborg, waar een kapelletje en de Herberg Bernardushoeve centraal aan het kruispunt van wegen liggen. Op dit kruispunt nemen we aan de linkerkant tussen de huizen de veldweg, Bosveld, die gemarkeerd is met de rood-witte markering van het Pelgrimspad LAW 7. Verder op deze veldweg, de markering volgend, bereiken we aan de rechterzijde het smalle Kuppervoetpad, waar de route rechtsaf gaat door een tweetal stegelkes. We komen uit in het gehucht Trintelen. We steken de Hamerstraat over en dalen tussen de weilanden door over de Groene Weg af in de richting van Eijs. Aangekomen op een T-splitsing met enkele monumentale bomen gaat onze route naar rechts. Dit pad komt uit op de Kromhagerweg. Op dit punt wandelen we linksaf en eenmaal op het asfalt bij de grote boerderij dalen we snel en steil over een holle weg tot we aan de eerste huizen van Eijs komen. Bij het wegwijkpunt slaan we rechtsaf het Hoge Bergpad in en aan het einde op de T-splitsing houden we links aan en dalen af naar Mesweg, die we naar rechts volgen tot in het centrum van Eijs bij de barokke St Agathakerk.

3 Tegenover deze kerk vinden we Herberg 'Bie de Tantes', een alleraardigste herberg met een warme ontvangst en Limburgse gastvrijheid. Het is de moeite waard hier even te verpozen. Op dit punt gaan we de Wezelderweg in om dan met de bocht naar links verderop naar rechts de Zwartebrugweg in te slaan. We passeren enkel wegwijkpunten en laten de bebouwing na de grote boerderij achter ons. Een brug voert ons over het Miljoenenlijntje van Simpelveld naar Wijlre. Het is een stevige klim die ons uit het beekdal van de Eyserbeek naar de Kruisberg brengt. Deze Kruisberg, ook wel Botterweck of De Eik genoemd, staat op een hoogte van 162 meter en maakt deel uit van het Plateau van Baneheide. Bovenop deze Kruisberg komen we op een kruising waar zes wegen samenkomen. Op de kruising op de Kruisberg staat een veldkruis onder een eik met ernaast een monumentale steen. Hier kiezen we voor de steile afdaling via een holle weg naar

Wahlwiller. Wij dalen snel af tot aan de eerste boerderij, waar we naar links de onverharde Kinkersweg instaan. Op dit punt komen we opnieuw langs een veldkruis. Linksaf volgen we het onverharde pad langs de helling omhoog tot aan het asfalt op de kruising van de Schulsbergweg en de Heksenkoel. Wij kiezen voor de Heksenkoel en steken het traject van het rood-wit gemarkeerde Krijtlandpad over. Het eerste deel is een tamelijk steile holle weg die ons naar de T-splitsing met de Karstraat brengt.

4 We zijn hier opnieuw op het Plateau van Baneheide en volgen de Karstraat rechtsaf in oostelijke richting naar het buurtschap Baneheide. Doordat we hier op hoogte zijn hebben we een prachtig panoramisch vergezicht tot over de Duitse grens naar het zuiden. Het laatste deel van de Karstraat

gaat door het bos tot op de T-splitsing met de Goedenraadsbergweg. Bij het smeedijzeren wegkruis op de Goedenraadsbergweg wandelen we rechtsaf richting Baneheide. Net voor de eerste huizen kiezen we linksaf het bospad. Aangekomen aan de rand van het bosje gaat de wandeling naar links. En tussen de velden en akkers door gaat het steeds rechtuit tot we aan het tunneltje onder het Miljoenenlijntje komen. Pal voor de spoorlijn volgen we naar rechts het voetpad met de trappetjes omhoog. Boven op de spoordijk wandelen we parallel aan de rails het Thelehekkervoetpad af tot we aan de spoorwegovergang komen, die we oversteken. Meteen rechtsaf volgen we de Stationstraat naar het Station Simpelveld van het Miljoenenlijntje en zijn terug op het startpunt van deze rondwandeling, waar we aan deze wandelroute 'Langs kruis en holle weg' gestart zijn.

Omgevingsinformatie

Spoorwegstation Simpelveld.

Dit station is gebouwd in 1853 als grensstation Simpelveld aan de spoorlijn van Aken naar Maastricht, waar alle reizigers werden gecontroleerd door de douane. Het grensstation heeft oorspronkelijk een lengte van 100 meter, maar wordt in 1975 gedeeltelijk gesloopt, waarbij de goederenloods, diverse dienstruimten, de retirade en de wachtkamer verdwijnen. Het station ligt aan het zogenaamde Miljoenenlijntje, dat destijds is aangelegd voor het vervoer van steenkool uit de mijnen en wordt uiteindelijk gesloten voor reizigersvervoer in 1992. Dit betekent ook het einde van de verbinding met Aken. Tot die tijd is op het gebouw ook de Koninklijke Marechaussee Brigade Simpelveld ondergebracht. Als blijvende herinnering heeft de Koninklijke Marechaussee, op verzoek van de ZLSM, toestemming gegeven voor het plaatsen van een plaquette bij de ingang van de vroegere visitatiezaal, de tegenwoordige restauratie. Het station heeft nu nog slechts een toeristische functie heeft. Op deze lijn rijdt in de zomermaanden en op zondagen een stoomtrein van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij, de Z.L.S.M.

De 'Auw Meule'

Deze oude monumentale watermolen is bekend onder de naam 'Auw Meule of Molen van Houben. Het was een middenslagwatermolen, die als korenmolen is ingericht en tot in de jaren '60 van de vorige eeuw heeft gedraaid. Nu zijn enkel nog het rad en een stuk van de wateraanvoer naar het toenmalige bovenslagrad aanwezig. De molen is oorspronkelijk uit 1774 en is in 1786 in eigendom van Johann Hubert Jehenné uit Aken. De watermolen blijft lang in Duits handen en komt pas later in bezit van de familie Berger, die met vergunning van het Provinciebestuur van Limburg, rond 1860 een stoommachine plaatst om de maalcapaciteit te vergroten. Na de eeuwwisseling wordt een nieuw waterrad geplaatst omdat het bestaande houten waterrad uit het begin van de 19e eeuw door zijn afmetingen van 3,43 meter middellijn bij een breedte van 0,90 meter niet langer voldoet aan de voor

die tijd vereiste molencapaciteit. Het nieuwe waterrad met een middellijn van 5 meter en een breedte van 1,5 meter en is nog steeds aanwezig in de later aangebouwde, overdekte uitbouw aan het molenhuis. Het water dan via een betonnen goot naar het rad geleid waar het op een hoogte boven de as op de schoepen stroomt. In 1919 wordt Hendrik Hubert Houben de nieuwe eigenaar samen met zijn zoon Wiel Houben. De molen is sindsdien meer bekend onder de naam 'Molen van Houben'. In 1922 wordt een nieuwe molenvijver om de vereiste maalcapaciteit van de molen te blijven garanderen. Het bedrijf wordt in 1950 nog uitgebreid met een magazijn voor opslag van graan- en meelproducten, maar het bedrijf houdt in 1960 op te bestaan, als de Eyserbeek in het dorp wordt overkluisd. In 1961 worden de grond boven de molen onteigend, de vijver gedempt en stuwrechten afgekocht en gaat de status als watermolen definitief verloren. Nu rest enkel de herinnering.

Kapelletje Bosschenhuizen

Dit H. Hart kapelletje is in 1958 gebouwd met Kunradersteen naar plannen van A.F. Brenninkmeyer op de plek waar een oudere kapel uit 1922-1923 heeft gestaan. Eerder hebben hier al verschillende wegkruisen gestaan. De kapel heeft een ongelijkzijdig zadeldak, dat met dakpannen is gedekt. Op de voorgevel staat een smeedijzeren kruis. De rondbogige toegang heeft een laag smeedijzeren hekwerk. De letters 'Fr. S' en 'Ph. G.' daarin zijn de initialen van de aannemer Frans Strijthagen en zijn echtgenote Ph. Geurts. De linkerwand is uitgevoerd in glas-in-beton en boven een altaar staat een H. Hartbeeld. Ervoor ligt een plantsoen en er is een rustbank voor passerende wandelaars.

Plateau van Ubachsberg

Deze hoogte is ontstaan door erosie van omliggende rivieren en beken in een ver verleden. Het gebied is nu een golvende hoogvlakte dat langzaam afloopt richting het westen en aan de zuidzijde begrensd wordt door het dal van de Eyserbeek. Aan de zuidwestzijde ligt het Geuldal en aan de noordzijde het dal van de Geleenbeek en de zijbeken in het Bekken van Heerlen. Opvallend op het Plateau van Ubachsberg is het natuurgebied Vrouwenheide, dat met 218 meter de hoogste heuveltop is, die volledig op Nederlandse bodem ligt, en een bijzonder geologisch monument is. In het bos op de Vrouwenheide zijn nog de fundamenteën te vinden van een oude uitkijktoren, die enkel nog staat vermeld op oude stafkaarten. Centraal op het plateau ligt het kerkdorp Ubachsberg, dat vanuit alle kanten alleen bergop te bereiken is.

Korenmolen 'Op de Vrouwenheide'

Deze monumentale molen op het Plateau van Ubachsberg is met 216 meter boven NAP de hoogstgelegen windmolen van Nederland. In 1858 koopt Leonard Joseph van de Weyer, graanhandelaar en molenaar te Wittem, op Vrouwenheide een perceel en laat er een windmolen bouwen. Een kleine gevelsteen heeft het opschrift J. v.d. W. 1857. De molen zou de eerste zestig jaar weinig veranderingen hebben ondergaan, en heeft wellicht een zware bakstenen romp, die enkel tegen doorslag van hemelwater geteerd is, waardoor hij de bijnaam 'Zwarte Beer' krijgt. Vanaf 1904 gaat de molen in de loop der jaren over aan verschillende eigenaren. Aan het einde van WOII bevindt zich in de molen een Engelse uitkijk- en luisterpost van de Royal Air Force voor het opsporen van Duitse vliegtuigen. Als in januari 1945 de Engelsen het bevel krijgen deze post te verplaatsen, wordt bij de ontruiming een brandende benzinekachel omgestoten en brandt de molen helemaal uit. In 1955 koopt Hubert Jozef Leonard Gerardsen de ruïne met aanhorigheden en wordt de molen uitwendig hersteld. De molen wordt dan ingericht als Café-Restaurant en Galerie met terras van waaruit je een fraai uitzicht op de omgeving hebt. In 1975 sluit het Café-Restaurant en in 1976 wordt muziekpedagoog Fred Piepers de nieuwe eigenaar. Hij brengt het uiterlijk van de molen weer zoveel mogelijk in de oude staat terug en maakt het interieur voor bewoning geschikt. De romp wordt hersteld en begint de restauratie van het uitwendige molenwerk, die in 1990 is afgerond. In 2022 is de molen overgegaan aan een nieuwe eigenaar.

St. Agathakerk - Eijs

In het centrum van Eijs ligt de St. Agathakerk op een kerkheuvel die wordt omgeven door een bakstenen muur. Dit kerkgebouw midden stamt uit de 18e eeuw, maar naar een akte uit 1193 staat er in Eijs dan al een kerk, die het eigendom is van het St. Pauluskapittel in Luik. In 1712 wordt die kerk herbouwd, maar in 1732-1734 vervangen door de huidige kerk, die ten zuidwesten van de vorige gesitueerd wordt. Dit gebeurt in opdracht van Graaf Ferdinand von Plettenberg (1690-1737) van het Rijksgraafschap Wittem, waartoe een deel van Eijs behoort. De St. Agathakerk wordt in Barok stijl opgetrokken naar een ontwerp van de Duitse bouwmeester Johann Conrad Schlaun (1695-1773) uit Westfalen en gebouwd onder het toezicht van de jonge Akense bouwmeester Johann Joseph Couven (1701-1763). Pas in 1770 wordt deze nieuwe kerk ingewijd. De St. Agathakerk is een van de weinige barokkerken in Limburg. In het interieur zijn de altaren en preekstoel uit de eerste helft van de 18e eeuw, de biechtstoelen uit 1752 en het fraaie orgel is gebouwd in 1844 door de bekende orgelbouwer Joseph Müller uit het Duitse Reifferscheidt. Tot de kerk Schatten behoort een gouden monstrans, die geschenken is door Lodewijk XIV, de Zonnekoning. Opvallend zijn de glas-inloodramen (1957) van de Heerlenaar Eugène Jan Laudy (1921-1995), maar vooral de glasvensters (2000-2002) van de uit Elkenrade afkomstige kunstenaar Jo Havenith in het transept rond het thema van de Emmausgangers. In 1934 en 1935 wordt de kerk vergroot naar een ontwerp van M.N. Ramakers door het aanbrengen van twee zijruimten aan weerszijden van het koor en in de periode 1982 tot 1984 is de kerk volledig gerestaureerd.

Graften en Holle Wegen

Typisch voor het traject van Eijs richting Wahlwiller s zijn in dit gebied van het Zuid-Limburgse heuvelland de graften en holle wegen. De in de bovengrond aanwezige löss is uitspoelinggevoelig. Daarom is er op de akkers in de hellingen steeds het gevaar van erosie. Om deze erosie tegen te gaan zijn er evenwijdig aan de hoogtelijnen struiken en bossingels (graften) aangeplant. Zij zorgen ervoor dat de met het regenwater afspoelende grond grotendeels wordt tegengehouden. Het ploegen gebeurt met de hoogtelijnen mee en zo ontstaan op de hellingen vlakkere terrassen afgewisseld met graften. De dieper gelegen holle wegen zijn vaak aangelegde afvoergeulen door erosie in holle wegen. Ze zijn ontstaan door een combinatie van uitslijting door regenwater en het gebruik als pad door mens en dier op veelgebruikte routes tussen een dorp in het beekdal en de akkers en weiden op een hoger gelegen plateau. De graften zijn samen met de holle wegen en hellingbossen een belangrijk cultuurhistorische element in dit heuvellandschap. Zo zien we ook dat in deze helling op enkele plaatsen opvangbekkens zijn gerealiseerd, die overvloedige regenval kanaliseren en gedoseerd laten afstromen.

Langs Veldkruis en Holle Weg, 14 km

WandelZoekpagina

